

مالک آبسالن کارگردان:

جشنواره مریوان بزرگترین جشنواره در خاورمیانه است

در ادامه این گفت‌وگوها به سراغ یکی از کارگردانانی که در جشنواره تئاتر خیابانی مریوان حضور دارد رفتیم تا درباره کم و کیف این جشنواره با او نیز صحبتی داشته باشیم.

مالک آبسالن کارگردان و بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون اهل دهلران است. او برگزیده جشنواره‌های داخلی و خارجی تئاتر از جمله جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر، جشنواره بین‌المللی مریوان، جشنواره فتح خرمشهر، جشنواره بین‌المللی هایفست ارمنستان می‌باشد و امسال در بخش جنبی با نمایش «سفر» که یک تم دفاع مقدسی دارد حضور داشت.

وی درباره جشنواره تئاتر خیابانی مریوان گفت: در کشور ما جشنواره‌های تئاتر خیابانی زیادی حالا چه تخصصی، چه مناسبتی، چه موضوعی و چه آزاد برگزار می‌شود ولی جشنواره تئاتر خیابانی مریوان از لحاظ کمی و کیفی یکی از بزرگترین جشنواره‌های نه تنها ایران بلکه خاورمیانه است و این موضوع را بدون اغراق باید بگوییم چون من خودم یکی از گروه‌هایی هستم که تقریباً سالیان سال در جشنواره مریوان حضور داشتم و حدود ۱۵ سال در آن شرکت کردم و حتی با بچه‌های شهر مان هم از قدیم به این جشنواره می‌آمدم و بالاخره شرایط را بهتر می‌دانم.

آبسالن افزود: جشنواره تئاتر خیابانی مریوان تفاوت خیلی عمده‌ای با بقیه جشنواره دارد. این جشنواره تمام سبک‌ها و موضوع‌ها را شامل می‌شود و اهداف و شیوه‌های اجرایی متفاوتی دارد و مانند یک سید خیلی بزرگ همه انواع تئاتر خیابانی را در خود جای داده است. در واقع جشنواره مریوان همه جشنواره‌ها نظیر جشنواره شهروند، دفاع مقدس و... را در قالب یک پکیج کامل ارائه می‌دهد.

این کارگردان ادامه داد: نکته دیگری که وجود دارد این است که آثار جشنواره از لحاظ فنی و کیفی بسیار خوب هستند و از کارگردانان با تجربه و سطح بالا بهره برده است و گروه‌های خارجی‌ای هم که آمده‌اند از نظر فنی گروه‌های حرفه‌ای و شناسنامه‌دار هستند. بین‌المللی بودن این جشنواره موجب می‌شود تا سطح کارهای دیگر هم بالاتر برود و من معتقدم مهمترین نکته‌ای که جشنواره مریوان را از دیگر جشنواره‌ها متمایز می‌کند، این است که تماشاگران مریوان یعنی مردم این خطه آنقدر تئاتر دیده‌اند و آنقدر تئاتر را در سبذ زندگی خودشان قرار داده‌اند که خیلی تخصصی آثار را دیده و نقد می‌کنند و همین موضوع باعث می‌شود که جشنواره مریوان از اهمیت و گستردگی خوب و خاصی برخوردار شود. البته کم و کاستی‌هایی وجود دارد که من هر ساله می‌بینم. مثلاً یکی این است که مکانی مناسب برای اجراهای مقابل دریاچه زریبار تعبیه نشده است و این موضوع خیلی اهمیت دارد و به نظر من باید یک مکان بهتری را تعبیه کنند و حداقل یک استیج صاف‌تری وجود داشته باشد! نه این که گروه‌ها روی سنگ فرش زیر اجرا کنند بالاخره شاید گروهی یک اکسسوری داشته باشد که نباید حرکت کند یا کسی ویلچری باشد. حتی من معتقدم که می‌توانند یک ایستگاه خیابانی خیلی بزرگی را در دریاچه درست کنند که اصلاً اینجا ثابت و شناسنامه‌دار بشود.

وی اظهار داشت: در ایران جشنواره‌های زیادی هست ولی اینکه دیگر جشنواره‌ها بتوانند مانند جشنواره مریوان شوند، مستلزم این است که خود مسئولان بومی شهرهایی که فضای توریستی دارند پای کار بیایند و از لحاظ مادی و معنوی، زیرساخت‌ها را ایجاد کنند. حمایت سراسری هم باید وجود داشته باشد. یعنی متولیان فرهنگ و هنر در جای جای ایران سعی کنند جشنواره‌های بزرگی را به وجود بیاورند. بالاخره در کشور شاید پنج جشنواره مثل مریوان داشته باشیم و واقعیت این است که هیچ چیزی اندازه هنر و فرهنگ نمی‌تواند جامعه را بسازد و در همه هنرها هیچ چیزی به اندازه تئاتر نمی‌تواند فرهنگ‌سازی کند و این یک واقعیت است.

آبسالن با توضیح این که شیوه اجرایی خاص در اجرای نمایش در خیابان دارد گفت: اکثر آثارم بر پایه بازیگر محوری است و کارهایم کم جمعیت هستند. یعنی یا تک پرسوناژند یا نهایتاً ۲ بازیگر دارند. همچنین برایم مهم است که اجرای بازیگران بر پایه کمدی باشد. حتی اگر اثر تم تراژیک داشته باشد دوست دارم شروع کار کمدی باشد تا مخاطبان دوست داشته باشند و با نمایش ارتباط برقرار کنند. امسال در بخش مسابقه نبودم و به عنوان برگزیده جشنواره ایثار به این دوره از جشنواره مریوان معرفی شدم. نمایش «سفر» یک تم دفاع مقدسی دارد ولی بالاخره یک فضای فولکلور، کمدی و تراژدی در آن وجود دارد. این نمایش در پارک ملت اجرا شد و از نظر خودم اجرای خیلی شیرینی بود و بازخوردهای خوبی داشت. همچنین در دریاچه زریبار هم اجرا داشتیم و امیدوارم مورد پسند مردم قرار گرفته باشد.

منطقه صفر مرزی

می‌کنند و مردم روستاهای مریوان همواره میزبانان خوبی برای لک‌ها بوده‌اند و آنقدر برای آن‌ها ایجاد احساس امنیت کرده‌اند که در آن سوی دریاچه روستایی به نام دره تفی معروف به روستای لک‌های ایران شده است. اهالی روستا برای لک‌ها لانه‌سازی می‌کنند و به مداوای پرندگان آسیب دیده می‌پردازند.

بادپروا، تأکید کرد: بسیار تلاش کرده‌ایم تا این رویداد به سمت سیاسی شدن نرود؛ اگر ما هر سال به هر دلیلی این جشنواره را سیاسی و رنگی می‌کردیم مطمئناً جشنواره به سال دوم برگزاری هم نمی‌رسید. اینجا پایه گذاران جشنواره مردم هستند و بدون هیچ دغدغه سیاسی از این جشنواره استقبال می‌کنند و این موضوع برای بنیانگذاران این جشنواره مهم است. مریوان می‌تواند کل تئاتر ایران را نمایندگی کند ولی زمانی که من در مریوان باشم نمی‌گذارم این جشنواره به سمت و سوی سیاسی برود، چون بحث‌های سیاسی زودگذر، لحظه‌ای و سلیقه‌ای است اما این جشنواره ثابت کرده که مسئولان هر چند زحمت می‌کشند اما می‌روند و در نهایت این جشنواره و هنرمندان هستند که می‌مانند. دبیر جشنواره تئاتر خیابانی مریوان اذعان داشت: همیشه همه مسئولان مریوان همکار بودند. از مرکز هنرهای نمایشی تا اداره کل استانداری از ما حمایت کردند و به جرات می‌توانم بگویم که برای برپایی این رویداد اذیت نشدیم. امیدوارم رسانه‌ها هم کار خودشان را بکنند چون یک دست صدا ندارد و ما کار می‌کنیم و رسانه‌ها باید انعکاس دهند و از هم یاد بگیریم تا مریوان محلی برای تبادل فرهنگ و تخصص در گونه‌های جدید تئاتر باشد. لازم به ذکر است مکان‌های اجرایی مریوان برایمان اهمیت دارد و به همین دلیل هم مکان‌های اجرا را تجمیع کردیم چون در دوره‌های قبل در روستاها هم اجرا می‌رفتیم و مردم دوست داشتند ولی اجراها کیفیت خودشان را از دست می‌دادند البته شاید در آینده نظیرمان عوض شود و دوباره به روستاها رفتیم چون تئاتر برای مردم است و تئاتر بدون مردم هیچ معنایی ندارد.

می‌شنوم. مثلاً می‌گویند چرا دیگر در روستاها تئاتر خیابانی اجرا نمی‌شود و چرا بخش‌های کودک و نوجوان یا دفاع مقدس در این دوره حذف شده است! اکنون می‌گویم به این دلیل که ما برای کل این بخش‌ها، جشنواره‌های تخصصی داریم و در ایران جشنواره‌های قارچی بسیاری برگزار می‌کنیم و متأسفانه ما فقط دوست داریم جشنواره برپا کنیم. یعنی به کیفیت اهمیت نمی‌دهیم. تمام تلاش ما این بود که جشنواره تئاتر خیابانی مریوان را تخصصی و با کیفیت برگزار کنیم و خدا را شاکرم که در ۱۳۶ تا اثر، کیفیت کارها نسبت به سال‌های قبل خیلی خوب بوده است. بادپروا، افزود: ما در بخش بین‌الملل خیلی تلاش کردیم که این جشنواره واقعا بین‌المللی برگزار بشود و برای آن خیلی کارها و برنامه‌ریزی‌ها انجام و حتی برای آن هزینه شد؛ اما متأسفانه کشور روسیه، ایتالیا و کره جنوبی با توجه به شرایط موجود و شرایطی که ناخواسته به نوعی درگیر آن شدیم، در این دوره حضور پیدا نکردند و دقیقه آخر انصراف دادند. حتی بلیت پروازشان را هم گرفته بودیم و کارهای فاقری هم داشتند و اصلاً خودشان به دبیرخانه کار فرستاده بودند ولی در این جشنواره ثابت شد که ما امنیت و صلح و صفا و صمیمیت می‌خواهیم نه تنها برای خودمان بلکه برای جهان! به دبیرخانه این جشنواره ۱۷۷ اثر ارسال شد که این عدد برای یک جشنواره استانی بسیار قابل قبول است و از جشنواره تئاتر فجر هم بیشتر کار به این جشنواره ارسال شد. حالا به هر طریق اکنون از کشور ترکیه، داور داریم و آثاری از کشورهای ارمنستان، الجزایر و عراق در این شهر به اجرا پرداختند.

دبیر جشنواره تئاتر خیابانی مریوان توضیح داد: امسال برای جشنواره تئاتر خیاباتی مریوان ۱۲ رنگ را انتخاب کردیم و نماد جشنواره و کاراکتر جشنواره را معرفی کردیم. حالا چرا لک نماد جشنواره شد دلیلش این است که دریاچه زریبار مریوان قرن‌ها پذیرای لک‌هایی است که از سبیری یا نقاط دیگر جهان به اینجا مهاجرت